

BAHAIA PENSO

Ni publikigis en la marta numero de La Revuo la belan parolon, kiun faris Abdu'l Baha en Edinburgh, la 7 de Januaro. Iom poste la ĉefo de la Bahaista movado venis Parizon. Li tie estis akceptita de la Grupo Esperantista Pariza, la 12 de Februaro, kaj li denove proklamis en parolado, kiun oni legos ĉi poste, sian favoron al Esperanto.

La Bahaismo estas nova religio, fondita antaŭ sesdek jaroj de Bahau'llah, patro de Abdu'l Baha. Havante nek pastraron, nek kulton, tiu movado estas moderna socia filozofio kaj grava moralo diŝta pli, ol vera religio en la senco, en kiu oni kutime komprenas tiun ĉi vorton. Nia samideano William W. Mann, jam antaŭ ses jaroj, publikigis esperantan tradukon de « La Historio de l' Bahaja movado, universala Fido » verkita de Sydney Sprague¹. En tiu ĉi interesa broŝuro oni trovas sciigojn pri la naskiĝo kaj la ĉefaj principoj de la Bahaismo.

El ĉiuj nunekzistantaj religiaj movadoj, la Bahaista estas la sola, kiu enskribis la enkondukon de internacia lingvo en sian dogmaron kaj kiu konsideras la ĝeneralan alprenon de tia lingvo, kiel necesa por la bono kaj pliperfektigo de la homaro. Bahaismo estas ankaŭ la sola religio, kies ĉefo ordonas al siaj fideluloj, ke ili lernu Esperanton. Pro tio la Esperantistoj ŝuldas al tiu movado specialan atenton; kaj pro tio ankaŭ niaj legantoj komprenos, kial La Revuo, kvankam plene sendependa kaj neŭtrala, decidis, ke ĝi de nun regule publikigos, almenaŭ dum kelka tempo, artikolojn pri la « Bahaia Penso ».

Cetere, la principoj de l' Bahaismo estas tiel puraj, tiel ĝeneralaj, tiel senigitaj de ĉia aparta rito, de ĉia speciala koncepto pri Dio, ke ili prezentas nur universalan moralon, kiu kontraŭstaras nenium alian dogmon, kaj kiu estos certe akceptita de ĉiuj anoj de iu ajn religio.

LA REDAKCIO.

1. Ĉe The Priory Press, London, 70, Highstreet, Hampstead; prezo: 3 pencej. Sr W. Mann en sia traduko skribis Bahaja (kun j); laŭ la konsilo de Sr Hippolyte Dreyfus, kiu afable komunikis al ni la dokumentojn, kiujn ni publikigos, la ortografio Bahaia (kun i) estas pli konforma je la persa kaj araba vortoj.

*
**

La principoj de la Bahaismo.

I. — Kredo al Dio, la senlima Esenco, la unua Kaŭzo, la universala Inteligento.

II. — Kono de Dio, per ĉiuj Liaj malsamaj manifestiĝoj, kaj precipe per Lia superega Manifestiĝo, la Profeto.

III. — Lia lasta kaj Lia plej kompleta Manifestiĝo : Bahau'llah¹.

IV. — La Bahaismo, kiu havas nek pastraron nek kulton, konsistigas la praktikon de la religio en la disvolvmaniero donita al nia vivo. La direktado de la religio, laŭ la instrukcioj de Bahau'llah, apartenas al lia filo, Abdu'l Baha; post tiu ĉi ĝi estos konfidita en ĉiu Bahaia komunumo al la zorgoj de elektotaj konsilantaroj nomitaj Baitu'l Adl².

V. — Ĝia celo estas la interhoma frateco kaj la universala paco, esencaj instigantoj de l' progreso.

VI. — Ĉi tiu celo estos atingita per :

La rekono de la Vero entenata en ĉiu religio,

La amo al nia proksimulo,

La individuaj penadoj por diskonigi la Veron,

La internacia unuiĝo, la solidareco de l' homklasoj,

La laboro, konsiderata kiel la plej ĉefa ago de adorado,

La egaleco inter rasoj kaj seksoj,

La alpreno de universala lingvo,

La instruiteco kaj edukiteco igitaj pli efektivaj,

La penado de ĉiuj por atingi, en tiu ĉi vivo mem, kaj per tiu ĉi vivo, superan spiritan staton, unua etapo de niaj estontaj evoluoj.

*
**

Parolo de Abdu'l Baha en Parizo.

Ekzistas en la mondo du specoj de entreprenoj; unuj estas universalaj, la aliaj estas apartaj. La rezultato de tiuj ĉi estas limita, dum la rezultato de la aliaj estas ĝenerala. Tiel, la homamaj problemoj, kiuj celas la ĝeneralan profiton, estas universalaj entreprenoj kaj iliaj rezultatoj estos universaligitaj dank' al la homa

1. Tiu ĉi tria principo estas eble la sola, kiu apartigas Bahaismon de aliaj religioj kaj sekve ne akordiĝas kun aliaj kredoj.

2. *Baitu'l Adl* = Loĝejo de la Justeco.

solidareco. Tiel ankaŭ la internaciaj leĝoj utilas por interproksimigi la naciojn. Sekve vi vidas, kian gravecon oni devas aljuĝi al ĉiu universala entrepreno, ĉar ĝiaj efikoj estas senlimaj. Oni do povas diri, ke ĉiu universala entrepreno estas dia kaj ke ĉiu alia estas nur homa. Same, la universala lumo, kiu venas de la suno, estas dia, dum la lumoj de tiu ĉi salono venas de l' elpenso de la homo.

Per tio ĉi mi volas al vi montri, ke ĉiu homa entrepreno, kiu provas fondi la solidarecon inter la nacioj kaj enverŝi la spiriton de universaleco en la korojn, estas dia. Ni povas do diri, ke la internacia helpa lingvo havas plej grandan gravecon en la mondo tial, ke ĝi estas ilo, kiu evitigos miskomprenojn inter la popoloj, kune cementos la korojn kaj estos la rimedo, per kiu ĉiu individuo en la mondo povos informiĝi pri la sciencaj laboraj de siaj similuloj.

La kondiĉo por ĉiu kono kaj ĉiu progreso estas la instruo kaj la akiro de l' sciencoj, kiuj siavice dependas de la lingvaĵo.

Oni komprenas, ke en la tago, kiam la internacia lingvo estos universale alprenita, la sciado kaj la instruiteco fariĝos ankaŭ universalaj.

Vi certe scias, ke, en la pasintaj tempoj, lingvo komuna, parolita de pluraj popoloj, ofte kreis spiriton de solidareco kaj de unuiĝo. Ekzemple, antaŭ 1300 jaroj, ekzistis granda nombro da naciecoj diversaj en Oriento: estis la Kophtoj en Egiptujo, la Sirianoj en Sirio, la Asirianoj en Mosul, la Babilonanoj en Bagdad, k. c. Kvankam multaj malsamecoj de opinioj kaj fortegaj malamoj disigis tiujn naciojn, ili, pliproksimiĝinte per la Islamo, igis la araban lingvon sia komuna. La studo de tiu ĉi lingvo faris el ili unu solan nacion. Ni tamen tre bone scias, ke la Egiptoj ne estas Araboj, ne pli, ol la Kophtoj, la Sirianoj, la Ĥaldeanoj, la Asirianoj kaj la popoloj loĝantaj en Bagdad. Ĉiu el tiuj popoloj apartenas al propra nacieco, sed, per la uzo de la araba lingvo, ili estas ĉiuj konsiderataj, kiel Araboj. Ili tiel unuiĝis, ke ne estos plu eble rompi tiun nedetruieblan ligilon. Ekzistas hodiaŭ en Sirio multaj religiaj sektoj, kiel la Katolikoj, la Ortodoksoj, la Mahometanoj, la Hebreoj, la Grekoj, k. c. Ĉiuj tamen sin konsideras, kiel Araboj, kvankam reale ili ne estas tiaj.

La universala lingvo estas do la plej bona ilo por unuigi la popolojn. La kaŭzo de la nunaj disceladoj en Eŭropo estas la diverseco de la lingvoj; mi diras: tiu ĉi homo estas Germano, tiu alia estas Italo, Anglo, Franco, k. c.; kvankam tiuj homoj ofte

apartenas al la sama raso, la lingvaĵo estas la granda obstaklo inter ili. Sed, se ni posedus universalan lingvon, tio ĉi ne ekzistus. Same kiel en Oriento, komuna lingvo unuigus ĉiujn popolojn de Eŭropo.

La celo de ĉi tiuj rimarkoj estas pruvi, ke la plej bona maniero por prepari la unuecon kaj la harmonion inter la nacioj estas la instruado de internacia lingvo.

Bahau'llah skribis jam antaŭ sesdek jaroj pri la internacia lingvo. Li diras, ke tiel longe, kiam tiu lingvo ne estos elpensita, plena unuigo inter la diversaj partoj de l' mondo estos neefektivebla, ĉar la miskomprenoj daŭrigos malhelpi universalan interkonsenton.

Generalé, la popoloj de Oriento ne konas la okazaĵojn, kiuj produktiĝas en Okcidento; kaj same la Okcidentanoj ne povas simpatie kontaktiĝi kun la Orientanoj. Iliaj pensoj estas enfermitaj en apartaj kestoj: la internacia lingvo estos la ŝlosilo, kiu ilin malfermos. Se ni posedus tiun lingvon, la okcidentaj libroj povus esti facile tradukitaj, kaj la Orientanoj povus informiĝi pri ilia enhavo. Same la orientaj libroj estus tradukitaj profite al la Okcidentanoj. Tiel povus esti detruitaj inter diferencaj religioj ĉiuj miskomprenoj, kies konsekvencoj estas netakseblaj.

Mi estas Orientano, kaj mi nenion scias pri viaj pensoj; same vi nescias la miajn. Se ni havus lingvon komunan, unuj kaj la aliaj, ni povus nin koni sen la helpo de interpretisto. Vidu do la gravecon de tiu internacia lingvo. Ĝi faras el la tutā mondo unu solan patrujon kaj fariĝos la plej granda ilo de l' homa progresado. Ĝi levos la standardon de l'unueco de l' homaro kaj faros el la tuta tero universalan respublikon. Ĝi estos la kaŭzo de la amo inter la homidoj. Ĝi kreos la interkonsenton inter la diversaj rasoj.

Ni danku Dion, ke D^o Zamenhof elpensis la internacian lingvon Esperanto. Ĝi havas ĉiujn poveblajn kvalitojn por fariĝi la rimedo por la internaciaj rilatoj. Ni devas ĉiuj esti al li dankemaj pro tiu nobla penado, ĉar li bone servis al la homaro; kaj la sinoferema spirito, kiu fervorigas liajn adeptojn, helpas al ĝia disvastigo. Ni devas do ĉiuj lerni tiun ĉi lingvon kaj ĝin konigi kiel eble plej, por ke ĝi fine estu akceptita de ĉiuj registaroj de la mondo kaj estu enmetita en la programon de ĉiuj lernejoj.

Mi esperas, ke la lingvo de la estontaj kongresoj kaj de la internaciaj konferencoj estos Esperanto. Tiel la homoj devos lerni nur du lingvojn, sian propran kaj Esperanton. Tiam perfekta unuigo estos starigita inter ĉiuj popoloj de la mondo.

Jugu, kiel malfacile hodiaŭ estas komunikiĝi inter malsamaj popoloj. Se oni lernos kvindek lingvojn, oni tamen povos vojaĝi tra landoj ne sin komprenigante. Mi scias plurajn lingvojn de Oriento, sed mi nescias la okcidentajn lingvojn. Se tiu internacia lingvo estus uzata, vi povus koni miajn pensojn, kaj mi scius la viajn : kora intimeco ekzistus inter ni.

Mi do esperas, ke vi klopodos por disvastigi Esperanton. Sendu profesorojn al Persujo, por ĝin instrui al la junuloj. Miaflanke mi skribis tien al kelkaj Persoj, ke ili venu ĉi tien kaj ĝin studu. Mi esperas, ke ĉi tiu lingvo estos rapide proklamita; tiam la homaro havos la eternan pacon, ĉiuj nacioj kune asociiĝos, kiel membroj de unu sama familio.

Vi estas ĉi tie kunigitaj por nobla afero : Via esperò estas fari grandan servon al la homaro, kaj, funde de mia koro, mi pri tio vin gratulas.
